

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ustanovený obhájce a zproštění ustanoveného obhájce povinnosti obhajování

Prostřednictvím institutu ustanoveného obhájce stát mimo jiné zaručuje základní právo zakotvené v Listině základních práv a svobod, a to právo každého na obhajobu. Zvláštností ustanoveného obhájce je především skutečnost, že ustanovenému obhájci hradí jeho odměnu stát. V případech nutné obhajoby je tak obviněnému poskytnuto právo na bezplatnou pomoc obhájce.

Prostřednictvím institutu ustanoveného obhájce stát mimo jiné zaručuje základní právo zakotvené v Listině základních práv a svobod, a to právo každého na obhajobu. Zvláštností ustanoveného obhájce je především skutečnost, že ustanovenému obhájci hradí jeho odměnu stát. V případech nutné obhajoby je tak obviněnému poskytnuto právo na bezplatnou pomoc obhájce.

Obhájce ustanovuje předseda senátu a v přípravném řízení soudce v případě, že jsou dány důvody nutné obhajoby a obviněný si ani v k tomu určené lhůtě obhájce nevolil. Takto ustanovený obhájce je zásadně povinen obhajobu převzít. Ustanovený obhájce však na svou žádost nebo na žádost obviněného může být povinnosti obhajování zproštěn a místo něho ustanoven obhájce jiný. Povinnosti obhajování zprošťuje v řízení před soudem předseda senátu a v přípravném řízení soudce.

I bez návrhu rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce o zproštění ustanoveného obhájce povinnosti obhajování, pokud proti ustanovenému obhájci je nebo bylo vedeno trestní stíhání, a v důsledku toho v řízení, ve kterém by měl vykonávat obhajobu, má postavení obviněného, svědka nebo zúčastněné osoby. Povinnosti obhajování bude i bez návrhu zproštěn ten ustanovený obhájce, který v trestním řízení, ve kterém má vykonávat obhajobu, vypovídá jako svědek, podává znalecký posudek nebo je činný jako tlumočnick.

Stejný postup bude zvolen (a ustanovený obhájce i bez návrhu zproštěn povinnosti obhajování), jestliže se ustanovený obhájce opakovaně nedostaví k úkonům trestního řízení, při nichž je jeho účast nezbytná, a ani nezajistí účast svého zástupce, ačkoliv byl řádně a včas o takových úkonech vyrozuměn.

O zproštění ustanoveného obhájce povinnosti obhajovat rozhodne bez návrhu předseda senátu a v přípravném řízení soudce také tehdy, pokud obhájce vykonává obhajobu dvou nebo více spoluobviněných, jejichž zájmy si v trestním řízení odporují. Obhájce, který byl z tohoto důvodu povinnosti obhajování zproštěn, nemůže v téže věci dále vykonávat obhajobu žádného z obviněných. Zproštění povinnosti obhajování postihne ustanoveného obhájce též v situaci, kdy tento ustanovený obhájce delší dobu obhajobu nevykonává.

Předseda senátu a v přípravném řízení soudce před rozhodnutím o zproštění ustanoveného obhájce povinnosti obhajovat umožní jak obviněnému, tak i ustanovenému obhájci, aby se k věci vyjádřili. Trestní řád dává možnost podat proti rozhodnutí o zproštění ustanoveného obhájce povinnosti obhajovat stížnost, která má odkladný účinek.

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)